

Бүрэн НЭН

КПСС-эй Бүрэдэй обкомой, Улан-Удын горкомой,
Бүрэдэй АССР-эй Верховно Сөвөдэй орган

1960 оной октябрийн 16, воскресени Сэн 20 мүнгэн

Н. С. ХРУЩЕВ ТҮРЭЛ ОРОНОО БУСАХАЯА МОРДОБО

НЬО-ИОРК, октябрийн 14. КПСС-эй Генеральна Ассамблейн XV сессид хабаадаж байсан советскэ делегацие толгойлогшо Н. С. Хрущев октябрийн 13-да Нью-Йоркын саягаар октябрийн 14-нэй 6 час 23 минутад (Москва-гийн цагтай тусам) түрэл ороноо бусажа мордобо.

Хрущевийн ССР-эй делегацие толгойлогшо Н. В. Подгорный, БССР-эй делегацие толгойлогшо К. Т. Мазуров, СССР-эй делегацие толгойлогшо Я. Кадар, Венгрийн Арадай Республикын Гадаадын хэрэгтэй министр Э. Шик «ТУ-114» самолёдоор Н. С. Хрущевтой хамта Нью-Йоркхоо гаргаа.

Советскэ Союзнаа Нэгэдэмэл На-
цгын Организациин дэргэдэ
Хрущев сүг үргэлжн түлөөлгшэ
А. Зорин, СССР-һээ Холбоот

Штадуудта байдаг элшэн сайд М. А. Меншиков, Украинны ССР-эй Гадаадын хэрэгтэй министр Л. Ф. Паламарчук, Белоруссийн ССР-эй Гадаадын хэрэгтэй министр К. В. Киселев, Польшын Арадай Республикын Гадаадын хэрэгтэй министр А. Рапацкий, Нью-Йоркдох советскэ түлөөлгшын зургаануудай бүхы гэгшүүдтэй хамта Нью-Йоркын Айлдуудтэй гэжэ аэродром дээрээ Н. С. Хрущев мордохуулаа.

Аэродром дээрэ Н. С. Хрущев мэдүүлгэ хээ.

Советскэ правительствын толгойлогшо ябахыгаа урда тээ мордохуулагдахад гараа барилсаа. Тэрэндэ сэгсгүүд барюулагдаа. Самолёдой нилдхын урдуур Н. С. Хрущев мордохуулагдахад хүндэ, Нью-Йоркдох советскэ түлөөлгшын зургаануудай бүхы гэгшүүдтэй хамта түлөөлгшын хамта туйлахынь хүсөө.

Мордохуулагдах Н. С. Хрущевтэй элүүр мэндэ ябахынь, хайн ябажа гэрээ хүрхынь, зол жаргалынь хүсээн байна.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨЛГШЫЕ МОСКВАГАЙХИД УГТАБА

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XV сессид Н. С. Хрущев бусажа ерэбэ

Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн XV сессид хабаадаж байсан советскэ делегацие толгойлогшо СССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев Нью-Йоркхоо Москва хүрэтэр буунгүйгөөр нилдхэн «ТУ-114» гэжэ турбоинтэ самолёдоор октябрийн 14-д түрэл ороноо бусажа ерэбэ.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XV сессид хабаадаж байсан советскэ делегацие толгойлогшо Я. Кадар, Украинны ССР-эй делегацие толгойлогшо Н. В. Подгорный, Белоруссийн ССР-эй делегацие толгойлогшо К. Т. Мазуров, СССР-эй Гадаадын хэрэгтэй министр А. А. Громыко Н. С. Хрущевтой хамта советскэ нилдэлдэ ерэлсээ.

Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн XV сессид үшөө дүүрээдүй, гэбшье дайнай хойто тэгхи үеын энэ ехэ ушар түрэхэд орохо гэжэ мүнөөшье найдамтайгаар хэлжэ болохо байна.

Гүрэнүүдэ болон правительствонуудын толгойлогшонууд түрүүтэй советскэ делегацин, социалистическэ оронуудай делегацинуудай, Азийн, Африкын, Латин Америкын хэд хэдэн гүрэнүүдэй делегацинуудтэй сессийн хүдэлмэридэ хабаадаж Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин ажал-ялгуурта шэнэ юумэ оруулхан байна.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XV сессийн хүдэлмэрийн хойнохоо Советскэ Союзай арадууд наринаар ажаллан хаража байгаа. Тэдэнэр тус сессид дээр советскэ делегацин оруулхан дурдхалнууды ехээр дэмжжэ, делегацие толгойлогшо Н. С. Хрущевтой хээн ажалы хайшаана.

Эб найрамдалай түлөөлгшые москвгайхид хани халуунаар угтаа. Хэдэн зуун ажаллад Внуковска аэродромой нилдэлгын поли дээрэ суглараа. Тэдэнэй нилдэл олонинь

баглаа сэгсгүүдэ баряад ерээ. «ТУ-114» самолёдой хаана нилдэжэ ябахан тухай мэдээлнүүдэ тэдэнэр анхаралтайгаар шагнана, наманжууд тухайгаа хөөрлэднэ.

Тусхай пенис абагша В. Башкиров ингэжэ хэлбэ: — Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн XV сессид ООН-эй түрэхэд тон шухала ушар болоо гэшээ. Энэ ушар юун дээрээ болоо гэхэд, мүнөө үеын эгээн лэ гол шухала хойшо-луулашагүй асуудалнууды правительствонуудын толгойлогшонууд хабаадагтайгаар зүбшэн хэлсэхэ тухай Н. С. Хрущев үүсхэл гарган байгаа.

— Буу зэбсэг нитээрээ, хүсэдөөр хуряаха, колониальна гуримыг усадхаха асуудалнууднаа эб найрамдал, бүхы дэлхэйн арадуудай зол жаргал дулдыдаха байна.

— Генеральна Ассамблейн XV сессид хүн түрэлтэндэ ехэ найдабари түрүүлээ, — гэжэ Москвагай предпринимүүдэй нэгэнэй хүдэлмэрийн Лев Кириллин хэлээ.

Аэровокзалай байшан дээрэ Советскэ Союзай гүрэнэй тугууд дээрэ үргэгдэнхэй, намилзан харагдана.

Нүхэд А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косыгин, Н. А. Мухомин, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов, Д. С. Коротченко, Я. Э. Каленберзин, А. П. Кириленко, СССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшонор Н. Н. Орбанов, Ю. И. Пальский, СССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй Түрүүлэгшын орлогшонор А. Ф. Засядко, В. Н. Новиков, СССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй секретарь М. П. Георгалдз, СССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй гэгшүүд С. М. Буденный, К. Е. Воронцов, СССР-эй Верховно Сөвөдэй

дэй Түрүүлэгшэ П. П. Лобанов, СССР-эй Министрүүд, РСФСР-эй Министрүүд, КПСС-эй Центральна Комитетэй гэгшүүд, КПСС-эй Центральна Комитетэй гэгшүүдэд кандидатуд, СССР-эй Гүрэнэй комитетэй түрүүлэгшээр, Советскэ Союзай Маршалнууд, Москвагай, Москвагай областин, партийна, советскэ организацинуудай хүтэлбэрилгшэд, КПСС-эй Центральна Комитетэй тагаууды даагшанаар КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй, РСФСР-эй Министрүүдэй Сөвөдүүдэй, СССР-эй Гадаадын хэрэгтэй министрствын харюусалгата хүдэлмэрилгшэд, бусад тусхай тушаалта хүнүүд Внуковска аэродром дээрэ ерээ.

Венгрийн Хүдэлмэрийнэй социалистическэ партиин ЦК-гэй политбюрогой гэгшүүн Бела Биску, ВСПГ-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэгшүүдэд кандидат Иштван Сирман, Венгрийн Арадай Республикнаа СССР-тэй байдаг элшэн сайд Гега Ревес гэгшэд аэродром дээрэ байлаа.

Советскэ Союзда байдаг дипломатическэ түлөөлгшын зургаануудын толгойлогшонор, советскэ болон гадаадын оронуудай олон тоото корреспондентүүд угтагдахад дунда байгаа.

Аэродром дээрэ тодхогдонон громкоговорительнуудар дикторэй хэлхэнь холо хүрэтэр дуулдана.

17 час 07 минутад советскэ самолёт буугаад, аэропортын байшангай дэргэдэ ерээ зогсоно. Никита Сергеевич Хрущевой самолёдой гэгшүүр дээрэ гаража ерэхэд, нэрбемэ алыга ташалга, «Ура» хашхаралдан аэродром дээрэ болоо. Тэрэ энэбхилэн байжа, угтагдахы амаршалаа.

Самолёдой гэгшүүрэй хажууда советскэ хүтэлбэрилгшэд ошоно. Никита Сергеевич Хрущевой, тэрэнтэй суг ерэлсхэн делегацинууд

дые толгойлогшонорой гарые тэдэнэр шангаар баряа. Никита Сергеевичтэ үхибүүд гүйлджэ ошоод, баглаа сэгсгүүдэ барюулаа.

Н. С. Хрущев гадаадын оронуудай дипломатуудтай мэндэшлэлсээ. Советскэ правительствын толгойлогшын Москвагай ажалладай түлөөлгшэдэй дэргэдэ ерэхэд, дахад нэрбемэ алыга ташалга, «Ура» хашхаралдан болоо. Эхэ орондоо бусажа ерэхтэйнь дашарамдуулан, Никита Сергеевиче амаршалан үгсүүд хэдэн минутын турша соо аэродром дээрэ эдэлээ.

Угтагдахад хани халуунаар үдүүлэн, Н. С. Хрущев, тэрэнтэй суг ябалсагшад машинануудта хуугаад город ороо.

Гурбан сүүдэх соо таһалгарагуй бороогой орононой хүлээр октябрийн 14-д намарай дулаан үдэр болоһон байгаа. Никита Сергеевич Хрущевой газаа далайн саанаага бусажа ерэхэд, ородой газарай ой модон, наама набшань шэнгэрбэшье наа, үшөөд гоё хайхан зандаа байгаа.

Аэропорт город хоёрой хоорондох Внуковска шоссейн түрүүлгшын километрүүднээ эхилэн угтагдах дүүрэн байгаа. Намарай гоё хайхан шэмэглэлэй худби болоһо алтарма баглаа набшанууды хүдөөгэй хүн зон барижа ерээ.

Харгы зушан, мүн Ленинскэ үйлсэд суглархан хэдэн олон түмэн хүнүүд түрэл ороноо бусажа ерэн Советскэ правительствын толгойлогшын халуунаар амаршалаа. Гүрнүүдэй балконууд дээрээ амаршаланууд хэдгэ. Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хүндэллэд, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэхэй түрүү эргэдэ ябагша манай Эхэ ороной хүндэллэд зориулагдан юрөөлүүд табигдаа. (ТАСС).

Нью-Йоркхоо бусахадаа 1960 оной октябрийн 13-да аэродром дээрэ Н. С. Хрущев хэлэн үгэ

Н. С. Хрущев Советскэ Союзай Гадаадын хэрэгтэй министр нү-
Громыко, бусад нүүд мүнөө
түрэл ороноо бусаханай. Нэгэ-
Н. С. Хрущев Организациин
Генеральна Ассамблейн хүдэлмэ-
дэ үдэ хүрэр Зорин Советскэ
Союзай түлөөлгшэ байна.

Хрущев сөгтой хүхиутэйнууд бу-
шангай. Юб гэгшэд, уласхоорон-
шухалын шухала асуудалууд-
Нэгэдэмэл Нацануудай Орга-
низациин Генеральна Ассамблейн
хүдэлмэрийн шийдхэгдэхэ
дэ найдаха арга боломжо олго-
х зарим шэнжэ тэмдгүүд бии-
нэ. Колониальна гурим усадха-
хуудалаар абтанн шийдхэгдэ-
хэднэр илангаа ханалаа ха-
н-байнабди.

Хрущев хоёр дахин ехээр бай-
далд эгдэхээр, ниймэ шийдхэг-
дэ абтаа. Энэ асуудалы хаана
хэлсэхэ гурим тухай асуу-
хыг хэлсэхэ гэжэ хэлжэ магад-
на. Зүгөөр энэ шийдхэгдэри бу-
дэ далайгай нэгэн ханалаар
агай абтанн байна бшуу. Тийн-
хэнээнэ ямаруаар ойлгохо
гэхэд, колониальна гурим
агай шухала гэжэ бүхы Генер-
альна Ассамблей тоолоно гэшээ.

Хрущев, биднэр юундэ бая-
нбди гэхэд, энэ асуудал зүб-
хэсхэе социалистическэ ор-
дой дэмжэлгэгшээр Советскэ
Союзай дурдхална байна бшуу. Маа-
нэ эб найрамдалда дуратай бу-
оронууд дэмжээ. Олонингын
таагаар колонизаторнууд суха-
н баатай боложо, Генеральна
Ассамблейн шийдхэгдэри гаргахы
бүхы делегацинуудтай на-
нэ нэгдэхэнэ байна бшуу.

Энэ хадаа бээ даанхай байда-
наа түлөө тэмсэжэ байһан ар-
адай ехэ илалта болохоһоо гадна,
дэлхэйн арадуудай ехэ илал-
тоһоо гэжэ онсолон тэмдэглэ-
хэгдэб.

Хрущев буу зэбсэг хуряаха тухай
агалы зүбшлгын үсдэ бүхы
агалууд мүн лэ ниймэ шууд сэхэ
хүсэлөө харуулаад, хэрбээ
ниймэ оршон байдалай тон-
отой болоод байһы, ракетно-
дэ дайнай аюулы тэдэнэй ойл-
дэ байгаа наань, буу зэбсэг ний-
мэ, хүсэдөөр хуряаха замда
Генеральна Ассамблей шухала ал-
гэжэ шадха байгаа.

Энэ түлэб, Азийн, Африкын оро-
дой тухай би энлэ хэлэнб. Юб
Н. С. Хрущев, НАТО, СЕАТО, СЕНТО гэ-
нхрэг гуримхэй сэрэгэй бүлэг-
нуудтэ хабаадаг оронуудай
болон тон эли байна бшуу.
Хрущев буу зэбсэг хуряахы ху-
мгүй, харин буу зэбсэгэй хой-
м хилалта тогтоохыг хүсэдэг
нэ. Энэ хадаа уласхоорондын
хилалта доро буу зэбсэг
агалы биднэй оролдогш ший-
дэ буу зэбсэг хуряалга боложо
агалуй байна.

Хрущев хуряахын түлөө эдб-
хэгдэ тэмсэхэ шухала гэжэ бу-

хы оронуудай гүнзэгы ехээр мэдэр-
хэ, ойлгохо, тийгэд өнөөднгөө ду-
ра хүсэлы мэдүүлхэ — саг ерэхэ,
тийгэдэ буу зэбсэг хуряагдаха гэ-
жэ биднэр этигэнбди. Буу зэбсэг
нитээрээ, хүсэдөөр хуряахын тула-
да Советскэ Союз өөрынхөө зүйнөө
бүхы юумэ эхээр бэлэн байна,
ниймэ шийдхэгдэри биднэр бүхы
сэмжэ зүрхэнхөө найшааха байнаб-
ди.

Пропаганда хэнэт гэжэ биднине
эмэлдэг. Буу зэбсэг хуряаха та-
лаар биднэй тодорхой дурдхал-
нууды оруулга, хэрбээ нүүгөө та-
лын буу зэбсэг хуряагаа наань,
мүн лэ тиймэ юумэ хэхээр биднэй
бэлэн байһан баримта пропаганда
болоно гэшээ аал?

Яаралтайгаар зэбсэг түхээрэлгэ-
хэгдэ болоулха, мүнөө үдэ,
ерээдүйдэ хүн зоной нааа ама-
раар лууха бүхы шухала эрхэ бай-
дал бии болгохо зорилгоор тодор-
хой шийдхэгдэри биднэр баталан
абахын тулаа энэ асуудалы боло-
то найнаар зүбшэн хэлсэхээр бид-
нэр бэлэн байнабди.

Гүрэнүүдэй хоорондо дайнай
оройдоошье болохоор бээ байхы
биднэр үнэн зүрхэнхөө эрмэлзэ-
нбди.

Нэгэдэмэл Нацануудай Органи-
зациин гүйсэхэхи оронуудай бай-
гууламжы хубилгаха тон шухала
байһан тухай Генеральна Ассам-
блейн үзэмжэдэ советскэ делега-
циин табинан ниймэ тон шухала
асуудал тухай Нью-Йоркхоо буса-
хыгаа урда тээ үшөө дахин тогто-
жо хэлэхы хүсээнб.

ООН-эй мүнөөнэй байгууламжын
оройдоошье таарамжагүй байхы
Конгодо боложо байһан ушар ха-
руулаа. Энэ хадаа тааруугүй ушар
байханаа гадна, империалистиче-
скэ гүрэнүүдэй түлөөлгшэдэй бу-
люу нуури эзэлжэ байһан ООН-эй
гүйсэхэхы оронуудта, хамагтай
түрүүндэ, секретариатда тон аюул-
тай байдал тохёолдоо гэжэ би хэ-
лэхэ байнаб.

Нэгэдэмэл Нацануудай Органи-
зацие гүрэн бүхэнэй, бүлэг гүрэн-
үүд бүхэнэй гэжэ байдалтай бай-
хаар уласхоорондын болото арга
зэбсэг болгохо хэрэгтэй. Юб гэгшэд,
мүнөө үсдэ дэлхэй дээр гурбан
бүлэг гүрэнүүд — социалистическэ,
империалистическэ, мүн бээ абан-
ги гүрэнүүд элитээр илгараад бай-
дагынь харагдана. Эдэ бүлэг-
үүдэй нэгэнинишье бусад хоёр бу-
лэгтөө тааруугүйгөөр ООН-до бу-
люу байдалтай байха ёһогүй.

Нэгэдэмэл Нацануудай Органи-
зацие гүрэн бүхэнэй, бүлэг гүрэн-
үүд бүхэнэй гэжэ байдалтай бай-
хаар уласхоорондын болото арга
зэбсэг болгохо хэрэгтэй. Юб гэгшэд,
мүнөө үсдэ дэлхэй дээр гурбан
бүлэг гүрэнүүд — социалистическэ,
империалистическэ, мүн бээ абан-
ги гүрэнүүд элитээр илгараад бай-
дагынь харагдана. Эдэ бүлэг-
үүдэй нэгэнинишье бусад хоёр бу-
лэгтөө тааруугүйгөөр ООН-до бу-
люу байдалтай байха ёһогүй.

КПСС-эй Центральна Комитетдээ, СССР-эй Министрүүдэй Сөвөддээ

Манай ороной элитэ ехэ эрдэмт-
физик, КПСС-эй гэгшүүн, Социали-
стическэ Ажалай Герой, Иосифе Аб-
рам Федоровичын 80 наһатайдаа
1960 оной октябрийн 14-д гэнтэ на-

Буу зэбсэг хуряаха тухай асуу-
дал шийдхэгдэхэ уламжалан бай-
гуулагдахаар харагдаһан улас-
хоорондын зэбсэгтэ хүсэнууд най-
дамтай гарта байна, ямар нэгэн гү-
рэндэ гү, али бүлэг гүрэндэ эдэ хү-
сэнууд харишаар хэрэгсэгдэхгүй
гэжэ найдараа Советскэ Союз
буу зэбсэг хуряахы зүбшөөхгүй
байна.

Булюу байдалтай байха тухай
биднэр ямаршье эрилтэ хэнзгүйб-
ди, зүгөөр бусад бүлэг гүрэнүүдэй
булюу байдалтай байлгатай хээ-
дэсэ эбсэхгүйбди.

Маанады найнаар ойлгоһонойн,
намда манай делегациин бусад гү-
шүүдтэ найнаар хандананайн тү-
лөө Нью-Йорк гороной хүн зондо
үгшөөгөө түгсэхэдэ үнэн зүрхэнэй
басхалан хүргэхы хүсээнб. Энэ
үе соо американецууднаа би олон
бэшгүүд болон телеграммнууды
абаб. Манай аралда, манай орондо
найнаар хандалга байһанаа амери-
канецууд эдэ бэшгүүд болон те-
леграммнууд соогоо, нуураараа
уулзахадаа найдуулдаг байгаа, би
тэдэндэ үнэн сэдхэхээр харюуса-
даг байгааб.

Харин хоро шараа бусалдаг, пи-
кетчинүүд гэжэ нэрлэгдэдэг, хүлэ-
нэй хүнүүд бии байгаа даа. Зүгөөр
эдэ хүнүүд обществын шара шаб-
харуунууд болоно, Америкын ар-
ады түлөөлгшгүй гэжэ би найнаар
ойлгодог байгааб.

Советскэ Союзай газар руу хоёр
самолёт эльбгэһэн Америкын Хо-
лоото Штадуудай засаг баригшад
бодолгүй тэнгэ үйлэ хэрэгтээ ула-
мжалан, манай хоёр ороной хоорон-
дох харилсаанай муудалга ябан
ябан захарха гэжэ би этигэнб. Ма-
най оронуудай арадууд болон прав-
ительствонуудай эбтэй эетэй бай-
ханаа гадна, хани барисаатай бай-
ха саг ерэхэл байха.

Энэ талаар биднэр бүхы юумэ
хэдэг байгаабди, саашадашье хэ-
дэбди, Америкын Холбоото Шта-
дуудай правительствын зүгһөө мүн
лэ ниймэ харюугай алхамуудай хэ-
дэхы хүлэсэбди.

Харин Америкын арадай хани
ёһоной мэдэрэлтэй байһанда, эб
найрамдал тухай оролдолго гарга-
даг байһанда биднэр хээдээдэсэ
нэгдэлгэгдэбди, нэгдэлгэхыгүбди.

Дэлхэй дээрэхэ эб найрамдалда,
дэлхэйн бүхы арадуудай хани ба-
рисаанда биднэр халуунаар этигэ-
нбди, тэрэнэй түлөө холодоо тэм-
сэнбди.

КПСС-эй Центральна Комитетдээ, СССР-эй Министрүүдэй Сөвөддээ

Манай ороной элитэ ехэ эрдэмт-
физик, КПСС-эй гэгшүүн, Социали-
стическэ Ажалай Герой, Иосифе Аб-
рам Федоровичын 80 наһатайдаа
1960 оной октябрийн 14-д гэнтэ на-

КПСС-эй ЦК-гэй УРЯАНУУД РЕСПУБЛИКЫМНАЙ АЖАЛШАДЫЕ ҮЙЛЭДБЭРИЙН ШЭНЭ АМЖАЛТАНУУДТА ЗОРИГЖУУЛНА!

★ ★ ★

Туйлаһанаараа һанаагаа амархагүй

Агууехэ Октябрийн социалисти-
ческэ революциин 43 жэлэй ойдо
зориулжа, КПСС-эй Центральна
Комитетэй гаргаһан уряануудта
харюусан, республикынай про-
мышленна предпринимүүдэй кол-
лективүүд 1960 онойнгоо түсэб-
ы болзорһоо урид дүүргэхэ зорилго-
тойгоор шармайн оролдону.

Түүхэтэ долоон жэлэй асарин ехэ
түсэбэ болзорһоон уридшалан
дүүргэхэ гэгэн бүтэдэ аралдай мұ-
рысөөндэ оролсоһон Улан-Удэ горо-
дой промышленна предпринимүүд
валовой продукци гаргахы энэ жэ-
лэй 9 харынгаа даабарине 105 про-
цент дүүргэжэ, түсэбөө гадуур 97
миллион шахуу түхэргнэй продукци
үйлэдбэрилэн гаргаа.

Республикынай эгээн томо пред-
прия—Ленинэй орден то паровозо-
вагонно заводой коллектив даабар-
ингаа гадуур 4 паровоз заабарил-
жа дүүргэжэ. Мүн шэлэй механизи-
рованнэ заводой коллектив шэл
гаргахы түсэбөө 274 мянган дүрбэл-
жэн метрээр үлүүлээ.

Коммунистическэ ажалай пред-
прияин нэрэ зэргэдэ хүртэхын ту-
лөө тэмсэжэ эхилһэн «Механлит»
заводой коллектив ехэ амжалта
туйлаба. Тэдэнэр юэн харынгаа
түсэб болзорһоо урид дүүргэжэ, даа-
барингаа үлүү 38 трактор, 39 авто-
машина заабарилан гаргаа.

Октябрийн һайндэрэй хүндэлэлдэ
ажалай вахтада жагсажа, пред-
прияинуудай коллектив туйлагда-
нан амжалтата арьбадхын түлөө
тэмсэнэ.

К. Халтанов.

Һайндэрэй хүндэлэлдэ

Улан-Удын модондой заводой кол-
лектив КПСС-эй ЦК-гэй Уряануу-
дые һайшаан угтаа. Мүнөө эндэ мұ-
рысөөндэ хабадаагүй хүн байха-
гүй. Тус заводой мұрысэгшэдэй
дунда модо хөрөөдэлгын цехынхид
түрүүлэн ябана.

Мүн коммунистическэ ажалай
коллективэй хүндэтэ нэрэ зэргэдэ
хүртэһэн Василий Шкор гэгшын
бригада холодоо эрхим ажалараа
онсо шалгардаг юм. Энэ түрүү бри-
гадынхид модо хөрөөдэхэ 10 на-
рынгаа түсэбэ октябрийн 12-то
дүүргэжэ. Мүнөө түрүү рашмгүүд
ноябрь нарын даабарин ажаллана.

Тэрэшэлэн коммунистическэ ажа-
лай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэ-
хын түлөө тэмсэдэг Василий Ники-
форов, Николай Мартемьянов гэг-
шэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд
гэгшүүд амжалтатайгаар ажал-
лана. Агууехэ Октябрийн һайндэ-
рые угтуулан, тус бригадынхид ха-
лаан бүрнингөө даабарине холодоо
үлүүлэн дүүргэжэ. Мүнөө тэдэнэр 10
нарынгаа түсэбэ дүүргэхэ дүтэ-
лэнхэй.

Д. Аюшев.

Судна бүтээгшэдэй эдбхи

«Советскэ Союзай ажалшад! Со-
циалистическэ уялануудлаа дүүр-
гэлтэ—предпрятия, барилга бүхэн-
гэй, колхоз, совхоз бүхэнэй коллек-
тивүүдэй нэрэ хүндын хэрэг мүн!
Долоон жэлэй хоёрдохой жэл боло-
шо 1960 оной түсэбэ дүүргэхын,
үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүгдэ
аралдай социалистическэ мұрысөө
бүри үргэһөөр дэлгэрүүлэл» гэжэ
түрэл партинай уряална гээд нэгэ
хүдэлмэрийнэй сугтаа хүдэлдэг
нүхэртөө хэлэхэдэнь:

— Агууехэ партиингаа Уряада
харюусан, абаһан уялагыа нэрэтэй
түрэтэйгөөр дүүргэхын тула бүхы
хүсэ шадалаа элсүүлхэ ёһотойбди,
— гэж

Шалгалтын
6-дахь үдэр

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ БЭЛЭДХЭЛ ОРОЙТОЖО БАЙНА

Шамдабал—шүүхэш, хожомдобол—хохидохош!

ҮНЭТЭ ҮҮСХЭЛ ҮРГЭНӨӨР ДЭМЖЭГДЭНЭ

Суулгынхидай жэсээгээр энэ жэ-
лэйнгээ үбэлжэлгэдэ эмхитэй, ша-
нартайгаар бэлдэж, нинтэнгээ мал
хайнаар ондо оруулхыг, ашаг шэ-
мынь дээшлүүлхыг түлөө Ста-
линой нэрэмжэтэ колхозой малшад
үсэд шангаар ажаллажа, мүрхсөө
улам үргэлжээ байна.

Энэ колхозой наалишад байгша
ондо бүхидөө 10250 центнер һу хаа-
ха түсбөө ноябрийн 7 болотор
дүүргэхээр шиндээ. Эднэр 1960
оной 9 нара соо бүхидөө 9438 цент-
нер һу хаагаа гэхэ гү, али үнсөн
бүридэ 1750 килограмм болгонон
байна.

Мяха ехээр абадаг болохо, илан-
гаяа тугал, буруу, хашарагуудыс
хайн харууанда байлажа, богони-
хон болзор соо шэгнүүрынь горь-
тойгоор нэмээхэ тушаа ехэ анхарал
табигдана. Шахагдаха, мүн түл-
жүүлгэдэхэ бодо мал булта илгаг-
даад, ажалдаа нарин нягтаар хан-
дадаг, баян дүршлэлтэй малшада
даалгагданхай. Жэсээнэ, шадамар
бэрхэ малшад М. Т. Пермякова

М. С. Пермякова хоёр 30—30 тол-
гой тугалцуудыс харууналхадаа, тэ-
дэнийн тус бүрийн шэгнүүр сүүд-
хэдэ 812 граммаар нэмээнэ.
Эндхи колхознигууд гахайн мя-
ха элбэгжүүлхэ тушаа бодото хэм-
жээнүүдыс бэлдүүлэ. Тингэжэ 1960
оной январь нарада оройдоо 112 га-
хайтай байхан наа, мүнөө 1762 бол-
гонхой.

Эндхи малшад октябрийн 25 бо-
лотор малайнгаа байрануудыс ху-
сэд заһабарилан бэлдэжэ, 1,5—2
нара хүрэхөөр үбнэ тэжээл малай
үбэлжөөн бүхэндэ шэрээжэ абаха
зорилго табига. Үбэлдэ бэлдэхэлэй
ямараар абуулагдажа байныс тус-
хай комисси шалгажа эхилээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нютагтаа алдар-
шанан наалишад Галина Буянова
Клавдии Тараканова хоёр рейдовэ
шалгалтын ябаса тухай газетэдэ
уншажа, өөһдөө юу хэнээнэ, саа-
шанхи ажал тухайгаа хөөрэлдэжэ
байна.

Н. Дамбаев, манай корр.
Байкало-Кудара.

Хэзээ бүтэхэ
барилга бэ?

Намарай намдуу зохидхон нэгэ
үдэр Намаг нютагта үбэлжэхээс
байхан ехэ хонидой отара зорижо
ерэбэбди. Эндэ дээрээ хушалтагүй
шэнэхэн дал хашаа, мүн саанан
хоёр байртай байшан гур холооо
тобойго харагдана.

Хашаагайн хушалтын нюрга мо-
дон табигданхай аад, мүнөө хүр-
тэр юундэ хушагдаагүй байгаа юм
гэжэ һонирхоходоннай.

— Энэтнай нёдондо үбэлһөө хой-
шо баригдажа эхилээ юм. Тэрэн
мүнөө болотор унжаагуулагдажа,
хушагдаагүй байна бшуу. Гаянай
хүйтэншыс боложо захалаа. Ингээд
хонидоо хаана байлаха зонбибли,
— гэжэ эндхи Лениной нэрэмжэтэ
колхозой хониншор Түгдэн Батомун-
куев ханаагаа зобонгөөр хэлэнэ.

Хониншодой ханаагаа зобохонь
буруу бэшэ. Юуб гэхэдэ, тус ота-
рынхид энэ намартаа 250 центнер
зельнко өөһдөө зөөжэ бэлдээ. Тин-
хэдэ зундаа өөһдөнгөө хүсөөр саб-
шажа бэлдэһэн 470 центнер үбнээс
баһал газараа зөөжэ абаад байна.
Тээд хүтэлбэрилгэдэй харюусал-
гагүйгөөр хандаһанай гэмээр ота-
рын дал хашаа мүнөө болотор ба-
ригдажа дүүргэгүй, байра байда-
лынш задгай зайдан байһаар.

Тэршэлэн эндэнь хүйтэнэй үдэс
хонидыс оруулжа, искусственна ар-
гаар үржүүлхэ тусхай дулаан бай-
рашье түхээрэгдэгүй. Хониншодыс
өөһдөө баһал досоогоо пезшэнгүй,
«хүхэ шонын хүлдэжэ үхэхөөр» хүй-
тэн гэртэ лааража, зүдэржэ байна.

— Хэрбээ колхозой правлений
манда эндэ үбэлжэхэт гэжэ үнийнэй
хэлһэн наань, билэ өөһдөө байра
байдалаа эртээнһээ заһалсаха, тү-
хээрэлсэхэ, барилгашадые шам-
дуулха байгаабли. Тээд мүнөө бо-
лоходо, өөһэдмний ажал урдаа
ортохоо болоод байна, — гэжэ хо-
нишон Нанзад Даблаев хэлэнэ.

Нэрээшье эндэ хайнаар түхэр-
эгдэгүй байрада хонидынь түрүү-
шын хүйтэндэ тураха, муудаха, хо-
нишод өөһэлөөшье зүдэрхэ ха юм.
Энээн тушаа колхозой хүтэлбэри-
лэгшэд ханалаа табиха ёһотой.

Б. Ябжанов,
«Зэдын колхозник» газетын
хүдэлмэрилгэшэ.

Ү р г э н з а м а а р

Заводой хашаагай үүдэ орожо,
тээ саашаа ябад гээд харахада, на-
лаатан харгынуд набишадта
модоной гэшүүнэ мүшэр шэнгээр
хайша хайшаа харбайн сасатганд-
дал үзэгдэнэ.

Үглөөнэй улаа наранаар тэдэ
харгынуд худар хубархан хэдэн
зуун, мянган хүнүүдэй алхалхыс
харахада, дошон урдалхата уна-
най долгин шэнгээр эбхээр эбхэр-
нээр, олон халаата харгынуд
руугаа тарашана. Сээжэ тархи,
тэдэнэрэй ойно амар-бодолой тү-
рээжэ байһаныс таагша һайб! Ерээ-
дүйдэ бодхоогдохо ехэ ордоной
түлхүүр бүтээхэ шэнэ ухаан, шэ-
жэм арга түбэгшэлэгдэжэ байгаа
аалам.

Заводой олон цехүүд худар та-
жаа орохон хүдэлмэрилгэшэд дунда
бэрээлжэхэн бэстэй, урихан ша-
райтай, даруухан зантай залуухан
бурят хүнэй ябахыс харахат. Энэ
хүнэрнай Улан-Удын ордоной
ПВЗ-гэй вагон хабсаргадаг цехын
электрослесарьнуудай бригадын
бригадир Анисим Николаевич Ши-
ров гээшэ.

«Ундэр ургаса тала дайдаа суур-
хуулдаг, үнэн сэхэ хүн Эхэ ороноо
суурхуулдаг» гэжэ дэмы хэлэгдэ-
гүй байха. Нүхэр Шиоров баатар
ажалаараа алдар сууда гарайхан
хүн. Тэрэнэй үбсүүндэ Социалисти-
ческэ Ажалай Геройн алтан одон
ялрانا.

Оронойгоо түмэр зам дээгүүр
ябахадаа, «Улан-Удэ» гэгээн мар-
кай вагонуудыс хаа хаанагүй ха-
рахалта. Тэрэ хадаа түрэл хотын-
май омогорхол, ордоной заводойн
малой олон мянган хүдэлмэрилгэшэд
улаан гараараа бүтээн ажал. Тэр-
рээндэ Анисим Шиоровай хубита
нилээд байлсаха. Замда яатарнай
тэдэ вагонууд соогур үдэшын бо-
ро хараанаар электрын лампочка-
нууд һаруул хайхан гэрэлээ сасар-
хан, яларгахал. Тэрэ хэнэй хүдэл-
мэрибэ? Нүхэр Шиоровай даадаг
электрослесарьнуудай бригадынхи-
дай хэһэн электротүхээрэлгэ. Үг-
лөөнэй улаа наранаар үндэр Крем-
льнэй үбсүүн дээрхи курантын до-
хёо жэнгиржэ, алтан үзэгтэ гим-
нын прагуй аялга вагон соогур
хангюурдахал. Энэ баһал Анисим
май табилсаһан радно.

Улан-Удын ПВЗ-гэй вагон хаб-
саргадаг цехын электрослесарьнуу-

Россин Федерацийн промышленностиин амжалта

3-дахь кварталай 1960 оной 9 нарын дүнгүүд

Россин Федерацийн ажалшад
промышленна үйлдбэрийс сааша-
дан дээшлүүлхэ талаар шэнэ ехэ
амжалта туйлаһан байна. Гурбада-
хи кварталда, 1960 оной 9 нарын
туршада, РСФСР-эй промышленно-
стиин гүрэнэй түсэбэ дүүргэлтын
дүнгүүд дээрэ хэлэгдэһые гэршэлэн
харуулна.

Промышленностиин хүдэлмэри-
лэгшэд валовой продукци гаргаха,
тэршэлэн гол шухала зүйлнүүдыс
бүтээхэ 9 нарынгаа түсэбэс болзор-
лоонь урид дүүргэбэ гэжэ РСФСР-
эй Министруудай Советэй дэргэдэ-
хи Центральна Статистическэ уп-
равлений мэдээсэл дотор хэлэгдэ-
нэ. РСФСР-эй промышленность ва-
ловой продукци гаргаха гурбадахи
кварталайгаа түсэбэс урдахи
кварталуудтал адли нилээд үлүү-
лэн дүүргэбэ; 9 нарын түсэб бүхидөө
103 процент дүүргэгдэһэн байна.

Январьһаа сентябрь хүртээр про-
мышленна продукци үйлдбэрилгын
хэмжээн үнгэрэгшэ жэлэй энэ үетэй
сасуулбал, 9 процентээр дээшэлбэ.
Аралай ажахын бүхы советууд,
Краснодарай, Эрхүүгэй совнархо-
зуудһаа, гавальдывостокрыбпром-
го бэшэнинь түсэбөө дүүргэһэн,
үлүүлэн дүүргэһэн байна. Нютагай
советуудэй промышленность ва-
лой продукци гаргаха түсэбөө 102
процент дүүргэбэ.

Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үетэй са-
суулбал, шэрэм—1,2 миллион тон-
ноор, булал—2,2 миллион тонноор,
прокат—1,7 миллион тонноор, нүүр-
һэн—2,2 миллион тонноор, нефть—
11,7 миллион тонноор, газ—4,3 мил-
лиард кубическа метрээр, электро-
энергии—11 миллиард киловатт-ча-
саар, цемент—2,8 миллион тонноор,
хабсаргадамал түмэр бетон зүйл-
нүүд болон деталууд 3 миллион
кубическа метр үлүү ехээр үйлдэ-
бэрилэн гаргагдаба.

Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхид
орходоо эд бүд—256 миллион квад-

ратна метрээр, арһан гутал 12 мил-
лион паар, радиоприёмнигууд болон
радиолонууд 99 мянган хэһэг, теле-
визорнууд—204 мянган хэһэг, холо-
дильнигууд—47 мянган хэһэг, хуб-
саһа угаадаг машина—89 мянган
хэһэг, оёдоллой машина—78 мянган
хэһэг, мебель—790 миллион түхэр-
рингэ, мяха—187 мянган тонно, үд-
хэн һу 526 мянган тонно үлүү
ехээр гаргагдаһан, загһаа барилга
138 мянган тонноор дээшлэһэн
байна. 100 киловаттһаа дээшэ хүсэ-
тэй электродвигательнууд, нефтеап-
паратуранууд, химическэ промы-
шленностьда хэрэглэгдэхэ түхээрэлгэ-
нүүд, мүн бусадшыс хэдэ хэдэн зүйл-
нүүдыс бүтээн гаргаха 9 нарын тү-
сэб дүүргэгдээгүй.

1960 оной 9 нарын турша соо ар-
дай ажахын бүхы һалбаринуудта
хэрэглэгдэхэ бүтээсэ ехэтэй шэнэ
түхээлэй, моделин 1000 шахуу ма-
шинанууд, механизмууд болон при-
борнууд зохёогдожо бүтээгдэһэн
байна. Машина бүтээлгын пред-
приятинууд ехэ бүтээсэтэй шэнэ
зүйлэй модельнуудэй 300 гаран тү-
хээрэлгэнүүдыс, приборнууд болон
материалуудыс үйлдбэрилэн гар-
гажа эхилбэ. Металл отолдог 30
мянга гаран станогүүд, кузнечно-
прессовэ, шудхалгын, мүн бусадшыс
түхээрэлгэнүүд шэнэдхэн хубилга-
даа. 1960 оной январьһаа сентябрь
хүртээр ардай ажахыда миллион-
һоо дээшэ уралан нарижуулгын,
ухаалан зохёолгын дуралхалууд
хэрэглэгдэһэн байна. Үйлдбэрилд
хэрэглэгдэһэн дуралхалуудһаа
жэл соо 6 миллиард шахуу түхэриг
алмагдажа байна.

Ажалай бүтээсэс дээшлүүлхэ
түсэбөө промышленность бүхидөө
дүүргэбэ. 1960 оной октябрийн 1-дэ
РСФСР-эй ардай ажахыдахи 27
миллион шахуу хүдэлмэрилгэшэ, ал-
ба хаагшад богонидхогдоһон 7—6
часай хүдэлмэрийн үдэртэ ороһон
байгаа. (ТАСС).

БҮРЯТ ҮНЭНДЭ БЭШЭЭНЭЙ НҮҮЛЭЭР

„Уншагдай гомдохонь буруу бэшэ“

Иимэ гаршатайгаар манай га-
зетын сентябрийн 27-ной номерто
Баргажанай аймагай хэлхэс хол-
боной зургаануудай хүдэлмэри-
лэгшэд газетэ, журналуудыс ун-
шагшадан тэрэ доронь хүргэхэ
тухай анхараала хүсэд табинагүй.
тэрэ ушарһаа, илангаяа холын
малшада хүргэгдэхэ бэшэг, газетэ,
журналууд почтаһонойдо гү, али
колхозой правленийдэ хэдэн хоно-
гоор хэбтэнэ гэжэ рейдовэ брига-
дын шалгалтын мэдээсэл толилог-

доо һэн. Тэрэ статьягай ёһоор бо-
дото хэмжээ абаһан тухайгаа
КПСС-эй райкомой секретарь нү-
хэр Тараскин ингэжэ мэдээснэ:

— Газетэдэ толилогдоһон статья-
тай дашарамдуулан, хэлхэс холбо-
ной аймагай конторын хүдэлмэри
тухай асуудал бюро дээрэ зүбшэн
хэлсэгдээ. Почтаһонойдай хүдэл-
мэрийн хайжаруулаха, зарим газарта
почтаһонойдыс нэмэжэ табиха
тухай тодорхой хэмжээ-ябуулга-
нууд хараалагдаа.

Тоосоото-һунгуулаһи
суглаанһаа

ШАНГА ШҮҮМЖЭЛЭЙ

ОРШОН БАЙДАЛДА

Кабанскын аймагай «Ком-
мунизм» колхозой партияна зохи-
ганизацида тоосоото-һунгуулаһи
суглаан һая болобо. Партияна
рогой хүдэлмэри тухай тоос-
элдхэл бюорогой секретарь
Деметьев хэбэ.

Тус колхоз гүрэндэ мяха, һу
далдаха жэлэйнгээ түсэб дүү-
ргүй. Мүн ноһоо худалдаха
оройдоо 57,6 процент, үндэ-
80 процент дүүргэгдээ.

Колхозой үйлдбэрийн гээдэ
байдал хадаа нинтэ-политическэ
дэлмэрийн муугаар абуулагда-
һаа болоо гэжэ коммунистууд
бөөр шүүмжэлбэ. Мүн малша-
нишод, наалишад дунда абуу-
ладаг хүмүүжүүлгын болон эм-
хэлэй хүдэлмэри һула. Энэ
боложо, илангаяа зунай һарыг-
та, 30-аад шахуу үнэсн хүсэд
лангуй, бэлшээрлэдэ гаргагш-
һэн. Тингэжэ һүн ехээр абаһан
байгаа.

— Түрүүшүүлэй дүй дүршэл
тэрүүлэгдэнгүй, лекци, элчи-
нүүд уншагданагүй. Нүүлшын
ба нарын туршада малшадай
да абуулагдадаг социалисти-
мүрхсөөнэй дүн гаргагданагүй,
жэ ахалагша малшан комму-
Н. М. Бурлаков хэлэбэ.

Социалистическэ уялганууд
дүүргэлтэ шалгаха, бригадани-
дай, фермэнүүдыс даагшад
ахалагша малшадай харюусал
дээшлүүлхэ хэрэгтэй гэжэ пар-
та суглаанда хабаадагшад пар-
роло, колхозой правленийдэ эр-
табиба.

Нинтэнгээ малай тоо тоол-
олошуруулаха асуудалдай мууш-
шиндэгдэжэ байһан тухай ком-
мунист П. Н. Евсикова шүүмж-
лэбэ.

1960 ондо абаһан социалисти-
скэ уялгата дүүргэхын түлөө
сэл улам үргэлжэхэ талаар хэм-
нүүдыс хараалһан шиндхээр
лаанда хабаадагшад баталан а-
жалаа.

Б. Сотнич,
КПСС-эй Кабанскын райком
хүдэлмэрилгэшэ.

КПСС-эй Хорин айкомой пленум

Һаяхан КПСС-эй Хорин ай-
комой ээлжэтэ пленум болобо.

Тэндэ хүдөө ажахын талаар
таһан уялгануудай дүүргэлтэ
Анагай, Хэжэньгын совхозууд
партикуудай секретарьнууд
В. П. Носырев, Н. Д. Дымбарин
«Коммунизм» колхозой парти-
зацийн секретарь нүхэр Б. Д.
живев, модоной промышленно-
сталаар абаһан уялгануудай дү-
гэлтэ тухай Хорин леспромхоз
парторганизацийн секретарь
Г. Дагбаев гэгшэд элдхэлхүү
хээ.

Эмхидхэлэй болон политиче-
скай хүдэлмэри ажалшад дунда
шотойгоор абуулдаг болоһон
һээ эндэ малай ашаг шэмэ аба-
һондоной энэ үеынхидэ орхон
нилээд дээшлэһэн байха юм.

Пленум дээрэ мүн модоной
промышленностиин предприятинууд
хүдэлмэрилгэшэ уялгын дүүр-
гэлтэ хэлсэгдээ.

Пленум хүдөө ажахыда,
леспромхозуудай ажалда
байһан дутуу дундануудыс элч-
лэжэ, тэдэниис усадхаха шиндхээр
нүүдыс баталан абаа.

Ж. Балмаев,
манай корр.

АЖАЛАА БАЙНААР МЭДЭЭ

Урдань Закаменай аймагай
ра Азаргын сельпо муугаар ажи-
лажа, эд хэрэглэгшэдэй эрлэг
хангажа шадангүй гэгээн гом-
хэгтэнэ бэшэ абтадаг һэн. Ингэ-
гомдохонь буруу бэшэ байгаа.
Гэхэдэ, эндэ тусхай мэргэжэл,
дэлхэлгүй хүдэлмэрилгэшэ ажи-
ладаг һэн.

Харин энэ жэлэй ехээр тус
по Дүтэлүүрэй сельпотоай хам-
жа, мүнөө хайнаар ажалладаг
лоо. Дээдэ хургуули дүүргэ-
Дымбарил Цынгеевэй сельпогой
рүүлэгшээр томилогдожо, ажи-
тата хайнаар танилсаһан
дээр эндхи арад зоной эрилтэ
сөөдөө хангадана.

Нүхэр Цынгеев ажалаа хайна-
мэдэхэ хүдэлмэрилгэшэ байһан
дээрэ түрүү, шэнэ арга үргэнээр
рэглэнэ. Шара Азарга тосхойн
газанда ленточнэ наймаан эмхид-
хэгдэлэг болоо. Энэнь ехэ хай-
Угловгүүр эртэ, үдэшэ оройшыс
газаниһаа хэрэгтэй юмээс
ха арга бии. Магазиной найма-
лашад Д. Никифорова, М. Д.
живева худалдан абагшадта
далтайгаар хандана.

Нүхэр Цынгеев малшад тани-
мартангүй. Малай фермэ, түр-
нүүдээр нүүдэл худалдаа найма-
эмхидхэжэ, малшадые хэрэгтэй
зүйлнүүдээрнэ хайа сагтань хан-
на.

Г. Д. Долгоруков,
манай корр.

Шалгахата имэ дутагдалнууд элирүүлэгдээ

Нинтын малай үбэлжэлгэдэ саг
соонь, хайнаар бэлдэхэ тухай асуу-
далаар Суулгын совхозой хүдөө бэ-
шэгшэдэй, малшадай бэшэһэн бэ-
шэгшэ Борбёгой совхозой малшад
халуунаар дэмжээд, үбэлдэ бэлдэ-
хэлээр юу хэхэ тухайгаа үргэнээр
зүбшэжэ, дутагдалнуудаа тодруул-
жа байнхай.

Бидэнэр, шалгалтада хабаадаг-
шад, совхозой отара, гүүртэнүүдээр
ябажа, малшадай үбэлжэлгэдөө
ямараар бэлдэжэ байһыс хаража
үзөөбди. Жэсээнэ, совхозой хоёр-
дох фермын ахалагша хониншон
нүхэр Норбесовой отарада ошожо
хараабди. Эдэбхитэй, оролдотой-
гоор ажалладаг эндхи хониншод хо-
нидоо бэлшээрлэдэ шадамараар
ябуулжа, хүшэ шадал хайнтай бол-
гоһон байна. Зуун хонин бүринөө
150 хурьга түлжүүлэн абаха уялга-
тай тус отарынхид мүнөө үсэд 90—
90 хурьга түлжүүлээд, декабрыда
хурьгалхаар 400 эхэ хонидыс үр-
жүүлэнхэй. Баян дүй дүршлэлтэй хо-
нишон нүхэр Норбесов хонидыс ис-
кусственнаар үржүүлхэ аргатай
наринаар танилсанхай юм. Тинмэ-
һээ энэ хониншот үбэл хурьгалха
хонидоо оролдотой хайнаар, ис-
кусственнаар үржүүлхэн юм.

Отарын хониншод хонидоо тобир
тарганаар ондо оруулжа, ноһоо
ехээр абахын зорилгоор өөһэдннгөө
хүсөөр мянга гаран центнер үбнэ
тэжээл сабшажа абаһан байна.
Ахалагша хониншон нүхэр Норбесов,
тэрэнэй хамган Цырма Норбесов,
Владимир Десятков, Екатерина Де-
мичнова гэгшэд ажалалһаа забһар-
та үбнэ сабшалгада эрхмээр ажал-
лаа һэн.

Эндхи малшад сабшажа сомо-
һон үбнээс нүүлэй хэды хоногой
туршада гурбан мори тэргээр шэр-
жэ, бүхидөө 300 гаран центнер га-
заагаа обоолоод байна.

— Хонидто шухала хэрэгтэй ми-
нералына тэжээл (мед, даһа) удаа-
хан хүрэхөөр бэлдэгдээ. Хонидой-
мнай байра, хашаа хорёонууд уни-
хэнэй заһабарилагдажа байна. Хуу-
шан шөбшынэ дууһан малтажа
хаяабди. Хонидойнгоо байрын нүхэ
һүбэ шэглэжэ, зарим сонхонуудынь
шэллэжэ байгдана, — гэжэ ахалагша
хониншон нүхэр Норбесов хөөрэнэ.

Декабрь, январьда хурьгалха хо-
нидыс харууналдаг Даша-Цырен
Дуриновай отарада ошожо хараа-
бди. Иимэ харюусалгатай сагай
ойртожошыс байгаа наа, тус ота-
рынхид хонидойнгоо байра нэлэ-
бүхэ, заһаха, нүхэ һүбшынэ шэг-
лэхэ тухай анхарал табинагүй
бшуу. Үнгэрэхэдэ, хуушанайн шөб-
хашыс малтажа гаргагдаагүй бай-
һаар. Хонидойн байрада олохон
раманууд дутуу, үлдэһэнинь за-
һагдаа, нэлэбэгдээшбегүй. Мүн хо-
рбёо хашаань задгай зайдан, хурь-
гатай хонидой байха дулаан байра
бэлдэгдээгүй, үбнэ буулгаха хорёо
барилдаагүй байна. Асархан үбнээс
хорбёогийнгоо газраа минл обоолно.

Совхозой хүтэлбэрилгэшэдэй ан-
харал табигдаггүй дээрһээ эндхи
хониншод эдэс хоолоо хадагалха га-
заргүй байһаар.

Нэгдэхэ фермын Хүтэл гэжэ ню-
тагтаа эрье хонидой гурбан, эхэ хо-
нидой нэгэ отара үбэлжөөндэ байр-
луулагданхай. Ахалагша хониншон
Цыбикжап Эрдынесвэй отарада
1090 толгой эрье хонид үбэлжүүлэ-
гдэхын. Зүгөөр тэндэ хонидой хо-
то хорбёо үшөөл бэлдэгдээгүй, хо-
нишодой байха гэр һая дулаалаг-
дажа байна бшуу. Хото хорбёо бари-
ха, заһабарилха модо нургаагыс
асарагдаагүй. Гална шэнэ газетэ,
журналуудынь үнийнэй тэндэ аса-
рагдаагүй байха юм. Тинхэдэ тэндэ-
хи ахалагша хониншон нүхэр Банза-
ракцаевай отарада нямэрхүү дутаг-
далнууд бии байна. Совхозой гур-
бадахи фермын отара, гүүртэнүүдтэ
үбэлдэ бэлдэхэл мүн лэ унжаагүй
руулагдана.

Элирүүлэгдэһэн эдэ дутуу дунда-
нууд тухай совхозой дирекци, парт-
комой түлөөлэгшэдтэ дуулгагдаба.
Тинхэдэ тэдэнэр эдэ дутагдалнуу-
даа усадхаха талаар яаралтай хэм-
жээ абахабли гэжэ шалгалтада ха-
баадагшадые найдуулаа.

Д. Бадмаева, хүдөө бэшэгшэ,
совхозой хоёрдох фермын
техник-үржүүлэгшэ.

